

LJUDSKI Glas

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA OB MURSKO OKRAJE

Uredništvo in uprava: Murska Sobota,
Okrajni komite KPS — Ček. račun:
Narodna banka Murska Sobota štev.
641.906.030 — Naročnina: Celoletna
din 100.—, polletna din 50.—, četrt-
letna din 25.—

Štev. 34 — Leto II.

Murska Sobota, 24. avgusta 1950

Cena 3 din

PROGLAS LJUDSKE FRONTE JUGOSLAVIJE

Vpišimo drugo ljudsko posojilo

Od 1. do 20. septembra bo vpisovanje drugega ljudskega posojila.

Naša socialistična domovina zahteva od nas, svojih državljanov, da damo z vpisom tega posojila iz svojih zasebnih sredstev nov prispevek za hitro industrializacijo zemlje. S tem denarjem, ki ga bodo državljanji dali na razpolago svoji ljudski državi, bo omogočeno, da se zgradi vse tisto, kar je bilo vstavljeno v letošnji plan graditve preko plana, in česar se ne more uresničiti s sredstvi iz rednih državnih dohodkov.

DELOVNI LJUDJE V MESTU IN NA VASI

Uspehi, ki so bili doslej doseženi pri socialistični graditvi našega narodnega gospodarstva — v prvi vrsti pa uspehi pri graditvi industrije in pri elektrifikaciji, kar je poglavitni temelj za hiter napredek vsega našega gospodarstva, za povečanje ljudske blaginje in zvišanje življenjske ravni vsakega našega delovnega človeka — so tako veliki in očiti, da danes v svetu gledajo na Jugoslavijo zaradi teh uspehov pri graditvi z istim občudovanjem, kakor so gledali na naše narode med vojno zaradi junaškega boja, ki so ga bojevali za svojo narodno in socialistično osvoboditev. Nobene nizkotne laži in obrekovanja, ki jih imperialistični računarniki pletejo okrog naše države, niso mogli skriti pred svetom resnice o uspehih socialistične graditve pri nas, o razvoju resnične socialistične demokracije in o trdnosti in pomenu njene miroljubne politike, o svetovnem pomenu njenega boja za enakopravne odnose med vsemi narodi. S tem nista bila samo ohranjena, ampak še povečana mednarodni ugled in pomembnost naše države. Vse to je veliko delo naših delovnih ljudi v mestu in na vasi, njihove neomahljive enotnosti in njihove trdne volje, da s tem, ko sledijo vodstvu Komunistične partije in tov. Titu, z mirnim delom zgradijo svojo srečno socialistično domovino.

Dosedanji uspehi so bili doseženi z velikim trudom naših delovnih ljudi in z njihovo nesebično požrtvovalnostjo, s katero si zavešmo prizadevajo kar najhitreje premagati gospodarsko in kulturno zaostalost, to težko dediščino preteklosti. Toda graditev se razvija naprej. Potrebno bo še mnogo truda, dokler ne dosežemo končne zmage, o kateri danes nihče več ne dvomi. Eden izmed naporov, ki je sedaj potreben, je, da damo državi drugo ljudsko posojilo. Sedanje prevzemanje obveznosti za vpisovanje posojila po mestih in vasi kaže, s kakšnim razumevanjem in navdušenjem so sprejeli naši delovni ljudje vabilo za vpis.

Soglasno se bomo odzvali klicu domovine.

Od vpisa drugega ljudskega posojila je odvisna hitra in večja graditev v letošnjem četrtletju petletnega plana. Pri vpisu tega posojila se moramo zavedati, da je hitra industrializacija življenjskega pomena za vse naše narode, za svobodo in neodvisnost skupne domovine in vsakega državljana. To je odvisno samo od naše pripravljenosti, da se začasno odrečemo delu svojega letnega dohodka, zavečajoč se, da bomo s tem pripomogli k hitremu razvoju in krepitvi vsega našega gospodarstva, h krepitvi obrambne moči in zagotovitvi neodvisnosti naše države, h kulturnemu razcvitu vseh naših narodov in zviševanju življenjske ravni vsakega našega delovnega človeka.

DELA VCI IN USLUŽBENCI

Pokažite tudi pri vpisovanju drugega ljudskega posojila tako rodoljubno zavest, kakor ste jo pokazali pri vpisovanju prvega posojila. Vpisujte posojilo in se pri tem zavedajte, da z današnjimi napori gradite srečni jutrišnji dan sebi in mlademu rodu. Razvijte živahno agitacijo za vpis posojila, pojdite v skupinah na

vas, v kmetijske delovne zadruge in k privatnim kmetom, tako da vas ne bo zaostala pri vpisovanju posojila za mest in delavskimi naselji.

KMETIJE!

Pokažite svojo visoko rodoljubno zavest, ko boste tekmovali z delavci in uslužbenci pri vpisovanju posojila. Zgraditev industrije in elektrifikacija sta osnova za napredek našega kmetijstva, za rešitev naše vasi iz tehnične in kulturne zaostalosti.

ČLANI LJUDSKE FRONTE, SINDIKATOV IN VSEH DRUGIH MNOŽIČNIH LJUDSKIH ORGANIZACIJ

Uspeh pri vpisovanju tega posojila je vprašanje časti vsakega državljanca Jugoslavije. Zato se mora vsak državljan čutili osebno odgovornega za uspeh posojila. Zavesti o tej odgovornosti pa ne bomo pokazali samo s tem, da bomo vsak po svojih močeh vpisali posojilo, ampak tudi s tem, da se bo vsakdo vneto udeleževal aktivnega dela množičnih ljudskih organizacij za vpisovanje ljudskega posojila, agitacije za posojilo, organiziranja vpisnih mest in podpiranje komisij za vpisovanje po-

sojila. Posebno vsi člani množičnih organizacij morajo šteti za svojo dolžnost, da se udeležujejo vseh prijav, ki bodo posojilu zagotovile uspeh, prav tako pa tudi agitacije in organizacije vpisa, ko se bo vpisovanje začelo. Prav posebno pa je treba — še mnogo bolj, kakor je bilo to storjeno pri vpisovanju prvega ljudskega posojila — pojasnjevati vsakemu posamezniku tako pomen posojila kakor tudi koristi, ki so zagotovljene vsakemu, ki vpiše posojilo.

Storite vse, da bo vpisu posojila zagotovljen najpopolnejši uspeh.

Uspeh pri vpisovanju tega posojila ne bo prinesel samo vrsto novih tovarn in industrijskih podjetij, ampak bo pomenil tudi veliko politično in moralno zmago naših narodov, ki v tem nemirnem času kažejo s svojim zgledom razvojno pot številnim drugim narodom.

Naprej do zmage drugega ljudskega posojila!

Naj živi naša socialistična Federativna ljudska republika Jugoslavija!
V Beogradu, 19. avgusta 1950,

IZVRŠNI ODBOR
LJUDSKE FRONTE JUGOSLAVIJE
CENTRALNI ODBOR ZVEZE
SINDIKATOV JUGOSLAVIJE
GLAVNI ODBOR ZVEZE BORCEV
NOV JUGOSLAVIJE
CENTRALNI ODBOR AFŽ
JUGOSLAVIJE
CENTRALNI KOMITE LJUDSKE
MLADINE JUGOSLAVIJE

Ljudsko posojilo dobiva množični značaj

Kolektivi dajejo vzpodbudo kmečkim ljudem v vpisu posojila

Sindikalne organizacije mursko-soboškega okraja se približujejo svoji zadani obveznosti — 3 milijonom dinarjev vpisa drugega ljudskega posojila. Doslej je vpisalo 28 kolektivov preko 2.500.000 dinarjev, dočim se še ostali dan za dnem obvezujejo in poročajo.

V zadnjem času so javile podružnice svoje obveznosti v sledečih zneskih:

1. Prosvetni delavci	150.000	din
2. Sodišče	25.000	"
3. Tovarna mesnih izd.	60.000	"
4. Ustroj	35.000	"
5. Invalidska podjetja	30.000	"
6. Gostinci	54.000	"
7. Okrajni mlini in žage	50.000	"
8. Rep. podj. belih žit	60.000	"
9. Zdravstveni dom	30.000	"
10. Mestna obrt. in stor. podjetja	105.000	"
11. DES	30.000	"
12. OZKZ	45.000	"
13. Potrošniška zadruga	20.000	"
14. Kraj. podj. Beltinci	20.000	"
15. Ograd	100.000	"
16. Mestno kleparstvo	40.000	"

Dobra in slaba stran vpisa med kmeti v soboškem okraju

Po dosedanjih poročilih je najboljši v obveznostih pri vpisu ljudskega posojila prosenjakovski sektor, ki je doslej vpisal za 537.000 dinarjev. V individualnih obveznostih so najboljši Vincenc Erniša iz Vučje gomile z vpisom 10.000 dinarjev. Nato ne zaostaja Lovrenčič Franc s 5000 dinarji, Taljan Ludvik, predsednik KLO, ravnotako 5000 dinarjev, Malačić Stefan, evidentičar, 3000 dinarjev, in Počič Dezider s 4000 dinarji, dočim je Antalič Janez, posestnik, prej trgovec in gostilničar, kljub dobri gospodarski zmogljivosti vpisal samo 1000 dinarjev ljudskega posojila.

Nič boljši ni Vereš Aleksander iz Fokovec, ki je pred kratkim prodal za 24.000 dinarjev vinskega pridelka in je vpisal kljub finančni zmogljivosti samo 1000 dinarjev. Prav graje vreden je naslednji skopuški primer Vereša Ludvika iz Fokovec, ki je pred kratkim kupil za precejšnjo vsoto novo mlatiliško lokomobil in sedaj poseduje kljub

prejšnji gospodarski zmogljivosti dve lokomobilni in žago, tako da zaradi prevelikega siromaštva ne zmore vpisati niti dinarja za ljudsko posojilo.

... IN TAKO VPISUJEJO LJUDSKO POSOJILU V BELTINSKEM SEKTORJU

Za prosenjakovskim sektorjem ne zaostaja beltinski sektor s svojimi dosedanjimi obveznostmi v znesku 387.000 dinarjev.

Najboljši KLO v tem sektorju je Lipovci, ki je imel v začetku tedna zbranih obveznosti že za 92.000 din. Odbor KLO in komisija sta s pravičnim tolmačenjem dosegla, da je skoraj vsa ta vsota bila vpisana tako, da so Lipovčani sami prihajali v pisarno in vpisovali. Gotovo je to ogromen uspeh, ki kaže na visoko politično zavest teh ljudi. Delež k temu je tudi doprinesel grafikoni, ki visl na KLO in kaže najboljše vpis-

Nadaljevanje na drugi strani.

Nadaljevanje s prve strani.

niko, kot so Lukač Štefan, kmet tretje skupine, s 5000 din, je pa obljubil, da bo še dodal, Šadi Rudolf 3000 din in Forjan Franc 3000 din. Tudi ta dva in ves odbor bodo svojo obveznost še dvignili. Potrebno pa bo, da ljudje sami pritisnejo take, ki imajo denar. Prav gotovo je še več »Jericev« v Lipovcih. Tudi to ni prav, da mali ljudje 0 skupine, kot so Mesarič Jože, Temlin Ana in Horvat Štefan, ki ima sedem otrok, vpišejo po 1000 dinarjev, a Trtnjek Martin iz IV skupine pa prav tako 1000 dinarjev, čeprav je njegova gospodarska zmogljivost večja od 0 skupine. Tudi Ulenov tisočak se sramuje svojega gospodarja. Članica IO KLO, Maroša Marija, ne dela nobene časti oblasti, ko ničesar ne vpiše — »vsled ženitve«. To skopuštvu ji ne bo v blagoslov.

A V IZAKOVCIH JE NAJBOLJŠA PRI VPISU LJUDSKEGA POSOJILA ORGANIZACIJA AFŽ, SAJ SO VPISALE VSAKA PO 1000 DIN

Nekateri odborniki KLO se zavedajo državljske dolžnosti, ko so prvi vpisali in s tem dali zgled ostalim vaščanom. Vaščanom pa priporočamo, da od stiskačev-skopuhov, kot so to odborniki KLO tov. Krapeč, Šalika, Kolar, blagajnik Petek in Zver, odločno zahtevajo čimprejšji vpis posojila.

Vso nezavednost pri vpisu ljudskega posojila kaže vaška mladina v vasi. Doslej je vpisala samo ena mladinka. Vsekakor je za nedelavnost mladine v veliki meri kriv odbor, ki sam ne prihaja na sestanke. Tudi nekateri kmetje so vpisali po 1000 dinarjev, gotovo pa bodo ta znesek še zvišali, toda to so večinoma mali kmetje. Kje so pa večji?

Svojega gospodarja se sramuje znesek 500 dinarjev. Vpisal ga je Lebar, kmet IV. skupine. Še več pa bo moral vpisati tov. Zver, ki je iste skupine.

V Melincih ne gre tako, kot bi moralo biti ob vpisu ljudskega posojila. Vso dosedanje vpisano vsoto so vpisali samo mali kmetje, tisti pa, ki imajo denar in prosijo nakazila za opeko itd., pa ga nimajo. Vprašamo se ostali, kako pa bodo lahko kupili opeko in zidali, če nimajo denarja? Upamo, da se bodo v Melincih popravili v sramoti, da so na zadnjem mestu beltinskega sektorja. Vpisna komisija in člani KLO morajo pristopiti k temeljitemu delu ter prebivalcem pravilno raztolmačiti pomen ljudskega posojila.

Najvišja vpisana vsota ljudskega posojila v Gančanih znaša 2000 din. Tov. Vinkovič Matija iz Gančan, kmetovalec II. skupine, lastnik mlatnice in sodarstva, je vpisal samo 1000 din. Pred kratkim je kupil 8 vagonov zidne opeke, dve konjski opremi v znesku 60.000 dinarjev, dva konja v istem znesku, a kljub temu se izgovarja, da ne zmore večjega vpisa. Za vse te predmete je imel tovariš dovolj denarja, ko pa je KLO Gančan zahteval poravnavo davka od prometa v znesku 2000 dinarjev, je preklel ves KLO in vsakega posameznika.

V Ivanjcih so doslej zbrali za 24 tisoč dinarjev ljudskega posojila, kljub temu bi lahko vpisali še večjo vsoto, saj so prodajali vino in razne predmete na prostem trgu. Skozi vse leto je kmetovalec II. skupine, Antolin Franc, prodajal vino, poleg tega je zaposlen njegov sin kot šofer na OLO a do sedaj ni vpisal ničesar. Mnogo je temu podobnih slučajev, želeli pa je, da se v bodočem tednu vaščani obvezujejo za večje vpise. V KLO Beltinci imajo že prijavljeno kar čedno vsoto.

Tudi frontovci in zadružniki ljutomerskega okraja sprejemajo obveznost za vpis drugega ljudskega posojila

Po nekaterih vaseh so že dosegli začetne uspehe. Tako so v Veličanah ustanovili krajevno politično komisijo in tri vpisne komisije. Člani politične komisije so se takoj po prvi seji obvezali, da bodo vpisali 13.500 dinarjev.

Doslej so v vasi izpolnili že za 90% sprejetega plana. Fridl Ana je vpisala 5.000 din, dočim se Rajh Rudolf, Strmšek Lovro in Opaka Franc, vsi veliki kmetje vpišejo posojila ne odzovejo.

V KLO Ivanjkovič so kmetje in zadružniki izrazili pripravljenost, da vpišejo posojilo. Krajevna politična komisija pa ni dovolj samoiniciativna, da bi prišla s političnim delom med množicami, ki so pripravljene dati svoj prispevek. Člani te komisije se vse preveč zanašajo na okraj, vse premalo pa se zavedajo, da so sami odgovorni pred ljudstvom za izvedbo te akcije.

Na zadružnem zboru v Kogu so zadružniki živo razpravljali o pomenu drugega ljudskega posojila. Predsednik zadruge Tomažič Joško bo vpisal 5.000 dinarjev, Zabavnik Jakob 4.000 dinarjev, Vnuč Peter 3.000 dinarjev. Slučne obveznosti so sprejeli tudi odborniki.

V Stroji vasi se izvija predsednik in tajnik politične komisije z vsemi štirimi branita sprejeti te častne dolžnosti. Frontovci si bodo izvolili nove tovariše, ki bodo voljni delati in bodo s svojim lastnim vzgledom pritegnili k vpisu tudi ostale vaščane.

V Vogričevcih se je na zadnjem običnem zboru podpredsednik zadruge Franc Škrobar branil epireti obveznost za vpis ljudskega posojila. Z njim so bili solidarni tudi ostali bivši veliki kmetje. Škrobar, kakor tudi njegovi sotovariši so imoviti ljudje, ki bi res lahko nekaj več žrtvovali za skupnost. Nasprotno pa je bivši viničar Grof Ivan, sedaj zadružnik, dal na zboru svojo možato besedo, da bo vpisal 5.000 dinarjev, kljub temu, da še stanuje z družino v kletnih prostorih bivšega velikega kmeta, sedaj zadružnika Stanjka.

V Branoslavcih bi bilo lahko boljše, če bi vodstvo množičnih organizacij in zadruge pritegnilo z vzgledom ostale delovne ljudi. Nikakor pa ne bodo dosegli zaželenih uspehov, če bo član komisije in predsednik zadruge Mursič vpisal samo 500 dinarjev, čeprav ga zadružniki poznajo in so presodili, da bi se lahko za več obvezal. Mursič je bil pred vstopom v zadruge srednji kmet z lepo urejenim gospodarstvom.

V Noršincih so imeli pred nedavnim sejo krajevne vpisne in politične komisije, na kateri je bil prisoten tudi tov. Smodiš Feliks z OLO. Seja bi uspešno zaključila, če ne bi vstopil v

Je pa to denar malih ljudi, ki se zavedajo svojih dolžnosti. Potrebno pa bo, da se potrkajo na prsi tisti, ki imajo denar. Prav lep zgled nam daje obrtnik Žečinič, ki je podpisal 6000 din in tako dosegel največji vpis v vsem sektorju. Če pa pogledamo po vaseh, lahko ugotovimo, da višje skupine, razni obrtniki in ljudje, ki dosti potujejo po železnici, ne smatrajo za potrebno, da bi prispevali skupnosti z ljudskim posojilom. S temi se bodo morali odborniki in komisije še temeljito pogovoriti.

Po večerajšnjih poročilih so se odborniki MLO Murska Sobota obvezali vpisati nad 100.000 din ljudskega posojila.

sejno sobo vinjeni tov. Ogorevc. Začel se je s prisotnimi frontovci in zadružniki pripraviti in je povzročil splošen nemir. Tako je s svojim ne-

lojalnim vedenjem do predstavnikov množičnih organizacij povzročil, da sklicana seja ni rodila zaželenih uspehov.

Nad milijon dinarjev bodo vpisali v ljudsko posojilo člani sindikalnih podružnic ljutomerskega okraja

V zadnjih dneh prihajajo poročila o obveznostih, ki jih dajejo člani sindikatov za vpis drugega ljudskega posojila. Nad polovica članstva se je dosedaj obvezala, da bo vpisala nad milijon dinarjev.

Člani sindikalne opekarne Borejci so se na svojem sestanku obvezali, da bodo vpisali 120.000 dinarjev, železničarji v Ljutomeru 100.000 din, namočenci OLO 136.000 din, delavci lesno-industrijskega obrata 32.000 din, kmetijski delavci na državnem posestvu v Jeruzalemu pa 30.000 din.

Mladinske organizacije v ljutomerskem okraju so se obvezale za 200.000 dinarjev ljudskega posojila

Tudi v organizacijah LMS tekmujejo, kdo bo pri drugem ljudskem posojilu več vpisal. Mladinski aktiv ljudske milice se je obvezal, da bo vpisal 110.000 dinarjev, večji del vpišnega posojila pa so člani LMS namenili CK KPJ.

Prav tako tudi kmečki aktiv vsak dan pošilja nova poročila o obveznostih, ki jih dajejo mladinci na podeželju. Mladinski aktiv iz Železnih dveri bo posodil državi 20.000 dinarjev, mladina iz okrajnega posestva v Jeruzalemu pa 15.000 dinarjev.

Prav tako sta se obvezala aktivna LMS Narodne banke in finančnega poverništva za vpis 10.500 dinarjev in okrajna menza za 3000 dinarjev.

V Vinskih vrhovih je zadružna mladina na svojem sestanku sprejela obveznost, da bo vpisala 10.000 dinarjev, niso pa bili prisotni vsi mladinci, zato pričakujejo, da bodo omenjene obveznosti še povečali.

Mladina v radgonskem okraju je pri sprejemanju obveznosti v prvih vrstah

Mladinske organizacije radgonskega okraja so do sedaj sprejele obveznosti za vpis 385.500 dinarjev. Mladinci iz aktivna LMS doma onemoglih v Tratah bodo vpisali 20.000 dinarjev, v Radenci 21.000 dinarjev, v Boračevem 12.000 dinarjev, v Aračah 11.000 dinarjev, v Lutvercih 25.000 dinarjev, v Žibercih 11.000 dinarjev, članstvo LMS OLO pa bo vpisalo 69.000 dinarjev ljudskega posojila.

Zelo dobre uspehe je dosegel mladinski aktiv v podjetju Radenci. Z dobrim političnim delom med mladino je vodstvu aktivna uspešno, da bo 98 članov LMS vpisalo 116.000 dinarjev, pri čemer odpade na vsakega mladince 1184 dinarjev.

Najboljši član LMS Mančec Franc bo vpisal 5000 dinarjev, sledijo mu Kranjc Marica in Osojnik Karl s 3000 dinarji, Brus Tone, Potočnik Slavica, Miler Franc in Trtnjek Jožica pa s po 2500 dinarji. Prav mnogo jih je, ki so sprejeli obveznost vpisa od 1000 do 2000 d.n.

Člani ljudske mladine v ljutomerskem okraju so do sedaj sprejele obveznost za vpis 200.000 dinarjev ljudskega posojila. S tem so že uresničili 20% obveznosti, ki so jo dali svoji Partiji in narodu.

Tudi invalidi se zavedajo pomen ljudskega posojila

Na prvem plenumu Okrajnega odbora Zveze vojaških vojni invalidov v Ljutomeru so invalidi pregledali svoje delo v letošnjem letu. Že sama udeležba, katere je bila 100%, je pokazala, da se invalidi zavedajo nalog, ki stoje pred organizacijo.

Po referatu o ljudskem posojilu in o nalogah invalidske organizacije se je razvila živahna diskusija. Tov. Banovec Janez, kapetan JA, 80% invalid, bo vpisal za ljudsko posojilo 10 tisoč dinarjev.

Tov. Novak Jože, 80% invalid iz prve svetovne vojne, ki je že pri prvem ljudskem posojilu vpisal 5000 dinarjev, bo tudi sedaj dal 5000 dinarjev. Vsi člani plenuma so se obvezali za 32.000 dinarjev.

Predsednik Zveze borcev Zelenko Štefan iz Veličan bo vpisal 10.000 dinarjev!

Zelenko Štefan, predsednik Zveze borcev in zaveden frontovec iz Veličan, je sam prišel na sedež politične komisije za vpis ljudskega posojila in izjavil, da je že mnogo žrtvoval v NOB in noče biti med zadnjimi pri vpisu ljudskega posojila. Vpisal bo 10.000 dinarjev. Zelenko ima 12 člansko družino, katere živi na 1 ha zemlje.

Tudi na vasi ne zaostajajo!

Po frontovskih organizacijah in po zadrukah so zadnje dni priprave za vpis drugega ljudskega posojila močno razgibale kmečke delovne množice. Po nekaterih krajih, kjer so krajevna vodstva samoiniciativna in delavna, so dosegli precejšnje uspehe. Žal pa ni povsod tako. Po nekaterih krajih v okraju še ljudje niso dovolj seznanjeni o pomenu razpisane posojila. Je pa že tudi skrajni čas, da se tam, kjer še s pripravami niso konkretno začeli, zbudijo in pričnejo z delom.

V Ženovcih so se obvezali vpisati 90.000 dinarjev, kraj Mele 20.000 dinarjev, in Jurij ob Ščavnici 40.000 dinarjev. V Pogradu se je partijska celica obvezala za 32.000 dinarjev, a zadružnik za 80.000 din.

Med prvimi vpisniki so člani sindikalnih organizacij

V podjetjih in ustanovah radgonskega okraja člani sindikalnih podružnic sprejemajo obveznosti. Do sedaj

Nadaljevanje na četrti strani.

Pomembne zmage delovnega kolektiva v Radencih

Kadar govorimo o pomenu zdravi-lišča in o koristi, ki so jih deležni naši ljudje od te ustanove, pa se je treba spomniti na delovni kolektiv, ki se trdno bori za izvršitev svojih proizvodnih nalog in se s tem uvršča med ostale kolektive v državi, kateri se iz dneva v dan odlikujejo pri uspešni graditvi socializma. Zato ne bo odveč, če spregovorimo o pridnih delavcih tega podjetja.

Do sedaj so uresnili 77% letnega proizvodnega plana

Delovni kolektiv v Radencih se že od začetka leta trdno bori za izvršitev proizvodnega plana. Po dinamičnem planu delovne sile je odšlo v druge industrije preko 40 delavcev, pro-

Štefanec Anton, štirikratni udarnik

izvodni plan pa je za 18% višji od lanskega. Tako se je pred kolektiv postavila težka naloga — izpolniti povečane proizvodne naloge ob zmanjšani delovni sili. To nalogo so delavci v podjetju dobro rešili. Uvedli so na vseh delovnih mestih brigadni sistem dela in normirali vsa v poštve prihajajoča delovna mesta. Uspeh tega zdravega prizadevanja vodstva in delavstva v podjetju ni izostal. Rezultati pri izvrševanju planskih nalog so se iz dneva v dan, iz meseca v mesec dvigali preko 100%, 27. maja t. l. pa so izpolnili polletni proizvodni finančni plan.

V podjetju so delavci mesečno presegali tehnične norme za 10%, kljub temu, da so bile na nekaterih delovnih mestih težko dosegljive. Samo aprilska analiza preseganja norm pokaže, da so delavci sposobni izvršiti vse naloge, če se jih s pravilnim političnim delom pritegne k tekmovanju. V tem mesecu, v katerem je tekmovanje zavzelo najširši razmah po osvoboditvi, so povprečno presegli norme na vseh delovnih mestih za 20,5%. Najboljše je bilo pri prevzemanju in čiščenju steklenic, kjer so presegali norme za 29%, pri etiketiranju steklenic za 24%, pri nalivanju steklenic za 17%, pri izdelavi novih zabojev za 16%, pri nakladanju in razkladanju vagonov za 10% in pri pakiranju steklenic za 7%.

V prvem polletju je bilo v kolektivu razglašeno več udarnikov in štiri delovne brigade so dobile naslov »udarne«. Med temi sta prednjačili prva Strahova brigada in druga Lebnova brigada iz obrata Radenci, ki sta presegali norme za 12%. Obe brigadi delata pri polnjenju steklenic in sta se posebno izkazali v aprilu t. l., ko sta presegali normo za 27%. Nič ne zaostajajo sedma Drvaričeva brigada iz obrata Boračevo: k dela pri etiketiranju in pakiranju steklenic, in deseta Vrbančičeva brigada iz obrata Petanji, ki dela na oddelku za polnjenje steklenic. Prva je presegla norme povprečno za 17% mesečno, druga pa

za 8%. Obe pa sta aprilske delovne norme presegli za 25%. Za »udarno« je bila razglašena tudi Pintaričeva tretja brigada iz obrata Radenci.

Šahovsko tekmovanje je še bolj razgibalo delavce

V tem mesecu so pričeli v podjetju s šahovskim tekmovanjem, v katero so vključene vse delovne brigade iz vseh obratov. Tekmovanje zajema večjo storilnost dela, prispevek v udarniških urah, znižanje proizvodne cene itd. Lebnova brigada iz nalivalnice v Radencih je napovedala tekmovanje Maukovi brigadi v Boračevem, Drvaričeva brigada iz obrata Boračevo tekmuje s Pintaričevo brigado iz Radenc, Strahova brigada iz Radenc s peto brigado v Boračevem itd. Že prvi dan tekmovanja je pokazal, da se vodi ostra borba za 1. mesto med delovnimi brigadami. Naslov najboljši je tega dne odnesla Maukova brigada s 56 udarniški urami, sledi ji Drvaričeva z 18 udarniški urami itd.

Delavci, brigade in obrati med seboj tekmujejo tudi v dajanju obveznosti za drugo ljudsko posojilo. Pri-

Drvarič Franc, trikratni udarnik

čakujemo, da bodo planirano vsoto 250.000 dinarjev znatno presegli, ker so se že z dosedanjimi obveznostmi močno približali tej vsoti, čeprav še obveznosti niso sprejeli vsi delavci.

Med prvimi v Sloveniji so delavci prevzeli podjetje v svoje roke...

Največjo zmago v svojem življenju pa so delavci slavili 26. julija t. l., ko so prejeli upravo podjetja v svoje roke. Prazničen je bil ta dan, ki je za vse delavce pomenil prelomnico v življenju, saj bodo odslej sami odločali o proizvodnji, o nagrajevanju, skratka o vsem kar se bo v podjetju dogajalo. Nenavadni občutek je prežl delavce, ko so zaslišali poročilo direktorja, ki jim je povedal o proizvodnih nalogah in planu, o vrednosti podjetja itd. Šele sedaj so dobili delavci vpogled, kako važno nalogo jim zaupata naša Partija in ljudska oblast.

V delavski svet in upravni odbor so bili predlagani najboljši delavci — večkratni udarniki. Sami delavci so predlagali kandidate, saj oni najbolj poznajo predane in požrtvovalne sodelavce, ki bodo sposobni v njihovem imenu voditi podjetje.

Pri volitvah je glasovalo 186 članov kolektiva

V delavski svet je bilo izvoljenih 34 delavcev in 5 nameščencev, med njimi je 10 članov Partije.

Tov. Lebar Viktor, brigadir druge udarne brigade in trikratni udarnik, dela v podjetju od leta 1946,

kamor je prišel z male kmetije. V tem času se je odlikoval po dobri organizaciji dela in z lastnim vzgledom kazal pot svojim tovarišem do delovnih uspehov. Delavci so mu zaupali mesto predsednika delavskega sveta, ker Lebna poznajo kot dobrega borca za socializem.

Drvarič Franc in Štefanec Anton sta prav tako vzgledna delavca in brigadirja. Prvi je trikratni udarnik in dela v podjetju od leta 1932, Štefanec pa je že kar štiri krat dobil naslov udarnika, v podjetju pa dela od leta 1914. Oba tovariša sta na lastni koži občutila kapitalistično izkoriščanje delavcev v bivši Jugoslaviji in v dobi okupacije. Ljudska oblast

Lohi Franc, dvakratni udarnik

jima je po osvoboditvi odprla oči, pričela sta se trdno boriti za plan in normo. Zato jima je kolektiv zaupal mesto v delavskem svetu, kjer bodo njuna prizadevanja za napredek podjetja prišla še bolj do izraza.

Priprave za volitve v delavske svete dobro potekajo

Murskosoboški kolektivi so v zadnjem času dali vso težnjo svojega dela, da si izvolijo najboljše delavce in uslužbence v delavske svete. Na množičnih sestankih dajejo pripom-

Imena Kreft Terezija, trikratna udarnica, Vrbančič Leopolda, udarnika in novatorja, Pintarič Franca in drugih udarnikov so znana v kolektivu. Tudi ti so kot zavestni delavci prišli v delavski svet.

Udeležba najboljših delavcev, udarnikov in novatorjev v delavskem svetu pa je najbolj prepričljivo jamstvo, da bodo delavci še smejeje korakali v nove delovne zmage in kot gospodarji svojega podjetja uspešno vodili borbo za izvršitev bodočih proizvodnih nalog.

Novo izvoljeni delavski svet bo ustanovil kulturno izobraževalno društvo

Delavci bodo preko svojega sveta lahko rešili mnogo vprašani, ki so pereča ravno v Radencih. Vse dosedanje delo uprave namreč kaže, da se je šlo samo v smeri izvrševanja planskih nalog, da pa se je pri tem pozabilo na politično, kulturno-prosvetno in fizikalno delo med delavci. Težko je namreč razumeti, da se je to važno delo zapostavljalo, čeprav je prevzgoja našega delovnega človeka ena najvažnejših nalog v graditvi socializma. V Radencih so vsi pogoji za ustanovitev kulturno izobraževalnega društva, fizikalnih sekcij in drugih oblik množičnega dela, pa tudi med delavci in kmečkimi ljudmi je za to dovolj razumevanja in volje. Treba bo samo pričeti, pristopiti k ljudem, potem pa tudi uspeh ne bo izostal. Upati je, da bo novoizvoljeni delavski svet zavzel stališče do množičnega dela, katerega poživitev je v Radencih, kot letoviščarskem kraju — neobhodno potrebna.

Volilci mesla Ljutomer so zborovali

Nedavno se je v Ljutomeru vršil zbor volivcev. Predsednik MLO je podal poročilo o dosedanjem delu. Letni plan dela je MLO uresnil že preko polovice, v prihodnjih mesecih pa bo moral izvajanju planskih nalog posvečati več pozornosti in pritegniti k delu najširše množice. Najbolj pereče je v Ljutomeru stanovanjsko vprašanje, katero bodo lahko rešili samo z novogradnjami stanovanjskih blokov. V kratkem bodo privatni interesi pričeli z gradnjo stanovanjskega bloka. MLO pa ima v načrtu zgraditev stanovanjskega bloka na Ormoški cesti.

Finančni promet pri komunalnem podjetju MLO znaša v prvem polletju blizu milijon dinarjev, od tega odpade največ na odsek za gradnje in na mestni kino. V mestnem kinu je bilo 95 predstav, kjer se je predvajalo 24 filmov, obiskovalcev pa je bilo preko 20.000. Mestna komunalna podjetja sicer zadovoljivo izvršujejo svoje naloge, imajo pa vse preveč administrativnega osebja, katerega bo treba skrajšati.

V obrtnih delavnicah izvršujejo planske naloge. Letošnji promet v teh delavnicah znaša preko deset milijon-

nov dinarjev. Gostinski obrat »Jadrana« je samo v mesecu juliju po zaslugi četnotnega kolektiva imel nad 1.100.000 dinarjev prometa. Na zadnjem sestanku MLO pa je bil sprejet sklep, da se ustanovi še krajevna slaščičarna.

Plan odkupa žitaric so izpolnili 100%, plan mleka, mesa in masti dosega povprečno s 85% mesečno. Strnišča setev je končana.

Po poročilih se je med volivci razvila živahna diskusija, predvsem o preskrbi z mlekom, mesom in drugimi potrebščinami. Ugotovili so primere nepravilnosti v trgovskem poslovanju, posebno pa pri izdajanju mesa upravičenim potrošnikom. MLO je sklenil ustanoviti anketno komisijo, ki bi vse nepravilnosti razskala in stavila predloge za izboljšanje preskrbe. Vse te nepravilnosti pa se ne bi v tolikšni meri pojavile če bi dobro delale ljudske inšpekcije. Zato je dolžnost vseh volivcev, da sodelujejo pri njihovem delu.

Zbor volivcev v Ljutomeru je v splošnem uspel, ni pa bilo zadovoljive udeležbe. Zato bo v bodoče naloge vseh volivcev, da se zborov redno udeležujejo in na ta način neposredno pomagajo ljudski oblasti.

(Nadaljevanje s 2 strani)

so delavci in nameščenci podjetij in ustanov sprejeli za 871.000 dinarjev obveznosti ljudskega posojila. Med njimi je najboljša sindikalna podružnica krajevne obrti in industrije v Apačah, ki bo vpisala 80.000 dinarjev.

Tako je Horvat Jurij iz okrajnih mizarских podjetij v Apačah sklenil vpisati 5000 dinarjev. Horvat je zaveden član delovnega kolektiva in se je v proizvodnji že večkrat izkazal. Za njim ne zaostaja Peternel Jakob, živinorejec iz državnega posestva v Črncih, saj bo vpisal 4000 dinarjev ljudskega posojila.

Kdo bo več vpisal?

V krajevnih organizacij ZB radgonskega okraja je med članstvom pravcato tekmovalje. Tako je krajevna organizacija Zveza borcev v Žepovcih napovedala tekmovalje članom iz Apač, krajevna organizacija Zveza

borcev v Radgoni pa vsem krajevnim zvezam v okraju.

Partizan Tomiščeve brigade tov. Cvetko Ernest iz Žepovca bo vpisal 6000 dinarjev. Cvetko je zelo aktiven zadružnik kmetijsko obdelovalne zadruge. Zadružni brigadir v Žepovcih, borec Cankarjeve brigade, tov. Foršček Franc bo vpisal tudi 6000 dinarjev. Predsednik krajevnega ZB v Lutvercih se je obvezal za vpis 5000 dinarjev. Lužar je tudi drugod dober organizator saj so uspehi ZB v Lutvercih njegova zasluga.

Invalidi bodo vpisali 75.000 dinarjev

Najboljša je organizacija invalidov v Juriju ob Ščavnici, kjer bodo vpisali 28.000 dinarjev, sledijo invalidi iz Cerkvenjaka z 11.000 dinarji in iz Apač s 17.000 dinarji, okrajni odbor vojaških vojni invalidov z 18.000 dinarji.

Najboljša vas v dolnjelendavskem okraju

Kmetje v vasi Turnišče so napovedali tekmovalje vsem vsem v okraju in sicer v sledečih točkah:

1. kdo bo prvi končal z vpisom ljudskega posojila in
2. kje bo diferenciacija vpisa najboljše. (Mislijo je diferenciacija med kmeti na vasi).

V Turnišču sta komisiji (vaška in obrtna) zbrali obveznosti za 200.000 dinarjev. Tov. Koren Tine se je obvezal za 20.000 dinarjev; ob tej priliki je izjavil, da vpiše ljudsko posojilo zato, ker ve, da bo denar koristno uporabljen.

Tudi v Bogojini so zbrali že za okrog 10.000 dinarjev obveznosti. Člani komisije so se obvezali za 25 tisoč in s tem dali lep vzgled vsem ostalim. Dobro napreduje tudi sprejemanje obveznosti v Dobrovniku, Črenšovcih, Vel. Polani, Dol. in Gor. Bistrici. Do danes pa so med slabimi vasi Nedelica, kjer delo ne napreduje, Mala Polana in Renkovci pa med najslabšimi v okraju.

ZAVEDAJO SE SVOJE DOLŽNOSTI

V Gor. Bistrici, kjer se je tov. Vučko Stefan obvezal za 3000 din. Tudi tov. Kelenc Stefan ne bo dal manj, istočasno pa je tov. Kelenc

prenesel od strani zadružnega odbora napovedano tekmovalje vsem odborom organizacij kakor tudi KLO. Tov. Lebar Julka in Špiclin Rozalija sta se prostovoljno javili, da bosta članici vpisne komisije, da bosta na ta način lažje popularizirali namen ljudskega posojila. Posebno sta se zavezali za delo med ženami. Člani vpisne komisije so se kljub odsotnosti nekaterih članov obvezali za 20.000 dinarjev. Dol. Bistrica, ki je sosedna vas, noče zaostajati. Vpisna komisija se je obvezala za 19.900 dinarjev. Obrtnik Koren bo dal 5000 in žena tudi 3000 dinarjev. Mali kmet tov. Pučko Franc se je obvezal za 2000 dinarjev. V Turnišču pa sta dve komisiji vpisali 51.000 din.

Preko 1.000.000 prostovoljnih ur so napravili Sarajevčani v prvih šestih mesecih za olepšanje mesta. Frontne brigade so delale največ na novih zgradbah in pri gradnji študentskega naselja.

Premogovnik v Školah v Istri so med vojno zalili z vodo. Da bi ga lahko zorep izkoristili, so začeli z močnimi črpalkami črpati vodo iz rudnika. Dnevno izčrpa 1600 kubičnih metrov. Po planu bomo nakopali še letos nad 300 ton premoga.

V Dolnji Lendavi gradijo Zadružni dom

Prejšnjo nedeljo so kmetje v Dol. Lendavi sklenili, da bodo prisopili h gradnji zadružnega doma. Misel je sprožil tov. Erjavec Avgust, delavec, ki je bil 12 let v Franciji. Predsednik KLO je že od 1948. leta vršil priprave za gradnjo, dočim je za tehnične priprave skrbel tov. Kreslin Ignac, ki bo tudi tehnični vodja gradnje. Kaj

pa material? Letos bodo naredili opoko, za katero imajo že vse pripravljeno. Delo so začeli že 16. t. m. Apno, cement, in les je že pripravljen. Tudi temelje bodo letos skopali in zabetonirali. Na spomlad pa bodo dom dogradili. V času gradnje bo dajala vas hrano strokovnim delavcem.

Konferenca AFŽ v Dolnji Lendavi

Preteklo nedeljo, 6. avgusta, se je vršila v Dol. Lendavi konferenca AFŽ, kateri je prisostvoval tudi član CK KPS tov. Verbič Andrej, predstavnik oblastnega odbora AFŽ in okrajnega komiteta tov. Horvat.

Okrajna sekretarka AFŽ tov. Horvat Terezika je podala referat, v katerem je prikazala delo organizacije od zadnje konference, zlasti delo ob volitvah v Zvezno skupščino, ob Novoletni jelki, 8. marcu itd. Posebno je prikazala skrb, ki jo posvečajo žene vzgoji otrok.

Po referatu so se žene živahno oglašile k diskusiji. Tovarišica Benko Marta je omenila, kako so zapostavljeni naši rojaki na Madžarskem in kakšno svobodo uživa madžarska na-

rodna manjšina pri nas. Tov. Smilja iz Dobrovnika je predlagala, da bi žene čimveč govorile z družinskimi člani o ljudskem posojilu, ki se postavlja pred člane kot najvažnejša naloga. Ta tovarišica vodi analifetski tečaj za ciganske otroke v Dobrovniku. Žena, zadružnica iz Pince kolonije, je poročala o življenju v Pince koloniji itd.

Po končani diskusiji so žene izvolile nov okrajni izvršni odbor. S konference so žene poslale resolucijo Centralnemu komitetu Komunistične Partije Slovenije in Glavnemu odboru AFŽ Slovenije. Po končani konferenci so obiskale Dom igre in dela v Lendavi, kjer so se zadržale v prijetnem razpoloženju z otroki.

Nabiranje starega železa in drugega materiala je na Hrvaškem v polnem teku. V prvi polovici letošnjega leta so nabrali: železa 4 milijone kg, drugih kovin 206.000 kg, papirja 211.000 kg, stekla 113.000 kg, tekstilnih odpadkov 157.000 kg in kosti 152.000 kg.

Novo tovarno akumulatorjev bodo v najkrajšem času začeli graditi v Skradinu v Dalmaciji. Vse predpriprave so že dovršene. Ker bo nova tovarna porabila veliko količino vode, bodo zgradili od slapa Krke do Kradina poseben vodovod.

Dve novi tovarni sta začeli izdelovati kvalitetne steklene gumbce. Tovarna v Sežani je bila otvorena te dni, a druga v Slov. Bistrici, ki je že 14 dni v obratu. Nova tovarna v Sl. Bistrici izdelava dnevno 10.000 gumbov, ki se že prodajajo. Še v letošnjem letu bodo dovršili novo tovarno s kapaciteto 100.000 gumbov dnevno.

Vojna na Koreji. Napovedana večja ofenziva severnokorejskih sil je imela precej uspeha. Severne čete so zavzele več mest in prodre naprej proti jugu. Na nekaterih mestih so pa ameriške divizije, ki so že dalje časa pripravljale protiofenzivo, dosegle uspehe ter zavzele nekaj izgubljenega ozemlja. Ameriški bombniki rušijo nadalje mesta in vasi, tovarne, železniška križišča in mostove na ozemlju Severne Koreje. Južnokorejska vlada se je preselila iz Te-guja, kjer je imela sedaj sedež, v Fusan ob južni obali.

Ing. Berufest iz Beograda je na tekmovalni zrakoplovni modelarjev na Švedskem prejel prvo nagrado in osvojil Fekildov pokal. — Ker so tekmovalce vse države sveta, ki se bavijo z modelarstvom, je na ta način postal Jugoslovian prvič v tej panogi prvak sveta.

ZMAGA NA TRASI

Betonirali smo robne trake, ko od daleč zagledamo prihajati kurirja. Bil je vesel in je hitel proti nam. Vedeli smo, da nosi novice. Vsak je težko pričakoval, kaj bo povedal. Spraševali smo ga, a on se je obračal, kot da ne zna govoriti. Nazadnje je le povedal, da je brigada »Stefana Kovača« postala udarna. Eden izmed brigadirjev je glasno zakričal: »Udarni smol!»

»Hura...«, se je slišalo daleč naokoli. Vsi smo bili navdušeni in s podvojeno silo smo nadaljevali z delom. Anton in Greta sta še hitreje vozila gramoz. Ivan in Lojze sta z vso silo nalagala beton, a šestorica ga je počelo nosila. Tudi mali Drago je hitreje nadaljeval svoj posel. Včasih se je razjezil, da je v betonu premalo vode, drugače pa je bilo vse v redu. Delo je hitro šlo izpod rok. Vsak se je trudil, da bi čimveč doprinesel k največjemu objektu. Petletke. Zavedali smo se obljube, da bomo do 21. julija 1950 dogradili Avtocesto. Čas je hitro mineval in oglašil se je komandant: »Končajmo, poberite orodje in zbor.« Dolgo časa

smo stali, preden se je poslednji postavil v vrsto. Komandant je poveljeval in brigada je s pesmijo krenila proti taborišču. Slovenska pesem je donela po slavonski vasi in gruča ljudi so opazovale slovensko brigado. Po večerji se je dolgo v noč slišalo petje, nekateri so tudi plesali in se veselili prve zmage. To veselje je prekinil dežurni: »Prekmurska, spanje!« Čez nekoliko minut je bila v baraki popolna tišina, le v kuhinji je še gorela luč in smejanje kuharice ter požarnih je motilo popolno tišino.

Drugo jutro je ob šestih dežurni zbudil brigado. Ob osmih je sekretar štaba govoril o Koreji in potem je Vlodo vabil do desetih fizikulturo. Čas do kosila je bil prost. Ob dvanajstih je brigada krenila na delo. Vsak brigadir je imel v srcu željo, da se vrne močnejši od tistih, ki so bili prej. Brigada dnevno presegala normo za 80%. Do zadnjega dne je ostala v brigadi ista volja in elan. Nihče ni hotel popustiti. Pohvaljeni so sledili šestim udarnikom, ostali pa pohvaljenim. Bilo je živo tekmovalje. Lajči s svojo četo ni popustil, tu-

di Martin z drugo četo je hotel prehodno zastavico. Risali so stenčase, pisali članke, parole, transparente. Vlodo je pisal in risal po baraki, kjer je narisal tudi udarniške značke in značko Avtoceste. Brigadirji so mu izrekli zahvalo. Član štaba VI. sekcije pa je dejal: »Tega ne vidiš v vsakem logoru.« Res, lepo je bilo pogledati. Tudi pevski zbor je Vlodo vodil in obenem je bil fizikulturni referent brigade. Kdor je pogledal v notranjost naše barake, je videl naše ogledalo, videl je red disciplinirane brigade. Član partijskega komiteja sekcije nam je večkrat dejal: »Tovariši, vi ste najboljši.« Tudi na štabu sekcije so nas prve zapisali med najboljše. Spomnim se še nadzornika, ki mi je večkrat dejal: »Sekretar, med prvimi ste.« Res, naša brigada še ni dosegla takega spoštovanja na nobeni akciji. Za to spoštovanje pa je bilo potrebno vložiti mnogo truda v delo na terenu in doma v logoru. Bližal se je 15. julij. Finišer je betoniral poslednje metre cestišča. Graditelji so nestrno čakali slavno minuto — konec betoniranja. Šestnajstega julija ob osmi uri zvečer je ob prisotnosti MDB in strokovnega osebja zapiskala piščalka, oznanjajoč zmago. Brigade so bile

postrojene na nadvoznjaku Gromačniku; najprej je pozdravil njihovo zmago namestnik štaba finišera, komandant glavnega štaba MDB na gradnji Avtoceste in glavni inženir Grmuša. Šest dni pred rokom je bila zgrajena Avtocesta. Narodni Jugoslavije so zmagali tudi na Avtocesti. Njihovi najboljši sinovi so zabetonirali 392 km dolgo in 9 m široko cesto. Po tej cesti se bodo vozili naši delovni ljudje, naša poštna inteligenca. Cesto nismo zgradili za ameriške tanke in vojne vozove, kot pravi Moskva, ampak smo jo zgradili v prid sebi in bodočim pokolenjem.

Delo na cesti pa se je še nadaljevalo. Bilo jo je treba olepšati. Tudi to nalogo so MDB pravilno razumele. Prekmurska brigada je dobila 400 metrov dolžine najtežjega terena. Komandant je na brigadni konferenci pojasnil nalogo in brigada je dala obljubo, da to izvrši. Delo je bilo razdeljeno na desetine. Najboljša je bila IV. desetica II. čete. Desetar tov. Gorza je svoje tovariše vedno opominjal na nalogo, jim dajal novih moči. Gorza je udarnik. Pravi, da je bilo zelo dobro na letošnji akciji, samo kuharice so bile slabe, ker so za zajtrk namesto

V zadružno vodstvo spadajo mali in pošteni kmetje!

Zadružniki v Ključarovcih imajo vse pogoje za dober razvoj zadruga. Toda vsled preslabega političnega dela med zadružniki pa ti do danes še niso spoznali pomena socialističnega, zlasti zadružnega gospodarjenja. Velikim kmetom je bila ustanovitev zadruga zatočišče v katero so se skušali umakniti pred davki in oddajami, manjši pošteni kmetje pa zaradi nezadostne podpore v zadrugi sploh ne pridejo do besede.

Bivši veliki kmetje v zadrugi gošpodarijo po svoji volji. Predvsem delo v zadrugi ni skupinsko. Vsak zadružnik dela »na svojem«. Bivši veliki kmetje obdelujejo to zemljo z najeto privatno delovno silo. Ti večji zadružniki pomagajo privatnikom in jim z zadružnimi konji in stroji preorjejo, zasejejo in omlatijo. Od privatnikov pa zahtevajo kot protiuslugo, da jim pridejo pomagat na njihovo polje. Torej popolnoma po starem načinu, samo pod imenom zadruga. Manjši kmetje in viničarji v zadrugi pa so primorani, da gredo k privatnikom in si tam kaj prislužijo. V zadrugi je stalno nasprotje, ker se mali zadružniki upravičeno pritožujejo proti temu, da bi se v zadrugi najemala tuja delovna sila, med tem, ko oni nimajo dela in zaslužka v zadrugi.

Letos je vsak zadružnik sam pospravil »svoje« pridelke. Mlatili so kar na domovih zadružnikov, vendar brez vsake kontrole. Prav tako je v živinoreji. Predvsem se večji kmetje trdo borijo proti združitvi živine. V prvih vrstah teh borcev so veliki kmetje Meško Ivan, Brumen Ivan, Pučko Martin, Rajh Anton, Rajh Marija in Drogenik Ivan.

Na svojih ohišnicah redijo zadružniki po več glav živine

Knjigovodja zadruga, Lah Jože iz Senika ima na primer na svoji ohišnici dve svoji in dve zadružni kravi. Kljub temu pa letos ni oddal še niti litra mleka. Nič boljše ni pri ostalih zadružnikih. Tudi ti imajo na ohišnicah po več glav živine in svinj, seveda pomešana kar med zadružno. Zadruga nima točne evidence nad svojo živino. Knjigovodja Lah je sicer hodil po hišah zadružnikov in

povpraševal, koliko ima vsak v blevu zadružne živine, ni pa se še doslej vodila nobena kontrola nad krmljenjem živine, niti se ne ve, katera živina na ohišnicah zadružnikov je zadružna. Tudi svinj imajo nekateri zadružniki po deset komadov in še več. Ker pa je živina pomešana, lahko posamezniki ob oddaji živine državi izbirajo po svoji volji. Tako se dogaja, da so državi oddali mršave svinje in govedo, lepšo in rejeno živino po se si obdržali zase.

Po svoji volji ravna tudi z zadružnimi pridelki

Med zadružniki se je še od lanske trgovske govorilo, da je odbornik zadruga Lipnik Franc bil letošnjo zimo in pomlad večkrat pijan na zadružni račun. Zadružnikom, ki so okopavali vinograd, je dolival vodo med vino, zato pa si ga je sam večkrat privoščil. Vino je dajal tudi svojim prijateljem, ki so prišli k njemu v klet na obisk. Ob vskladičenju zadružnega mošta v Lipnikovo klet ni nihče kontroliral, koliko mošta je bilo naprešanega. Vodstvo zadruga se je zadovoljilo samo z Lipnikovimi poročili o količini vinskega pridelka.

Zadružnica Rajh Marija je v Pavlovcih na svojo roko zamenjala krompir za jabolčnik. Lansko jesen je na svoji ohišnici zaklala kar štiri lepo rejene svinje. Ko je KLO uvidel to njeno početje, ji je predpisal oddajo masti, čemur pa se je Rajhova odločno protivila. Ljudska oblast je bila primorana s strožimi merami prisiliti Rajhovo, da je oddala določeno količino masti.

Štuhec Anton je svojevoljno prodal travo na zadružnem travniku dvema privatnikom iz Lahoncev, denar pa si je sam obdržal. Prav tako je zadružnik Koček Franc zamenjal vino in voz zadružnega sena z Magdič Francem iz Sejanec.

»Večji« zadružniki opravljajo razna dela, kakor n. pr. vožnje, obdelavo zemlje privatnikom itd. Z zadružnimi konji ali govedom prislužene zneske si pa kar sami obdržijo. Kadar pa je treba konje podkovati, vozove popraviti ali kaj drugega, pa mora vse stroške plačati zadruga. Na zad-

njem občnem zboru je bil sprejet sklep, da bodo zadružniki oddali sadje v tamkajšnji KZ, izkupiček od prodanega sadja pa bo šel v blagajno zadruga. Na dan oddaje, 8. t. m., sta pripeljala jabolka le dva zadružnika, ostali pa sadja niso oddali. Zvedeli so namreč, da ne bodo dobili sadja plačanega oni, marveč zadruga, zato tudi niso hoteli izpolniti oddaje, čeprav so za ta sklep na zboru glasovali.

O nagrajevanju v zadrugi

Kljub temu, da zadruga obstoja že eno leto, še do danes zadružniki niso prav ničesar podvzeli, da bi uvedli skupinsko delo in postavili norme. Posledica tega malomarnega odnosa do dela pa je, da zadružniki (posebno bivši mali in srednji kmetje) ne pridejo do zaželenega zaslužka. Nagrajujejo samo po vloženi zemlji v zadrugo, pri čemer se široko okoriščajo bivši veliki kmetje. Zadružniki Petek Stanko, Dovečar Anton, Ozvač Marija, Lašič Ivan in drugi bivši mali kmetje pa živijo v zadrugi slabo življenje, ker jim ostali zadružniki ne priznajo pravice do dela v zadrugi. S tem so ti zadružniki prikrajšani pri razdeljevanju poljskih pridelkov ter zelo malo ali pa nič ne dobijo.

Pa tudi svojo obveznost napram državi zadruga slabo izpolnjuje. Pri oddajah je na zadnjem mestu v okraju. Pri mleku je n. pr. do sedaj izpolnila samo 8 odstotkov planirane oddaje.

Doslej je bilo premalo političnega dela

Pred nedavnim so imeli zadružniki svoj občni zbor. Na dnevnem redu je bilo več važnih vprašanj, kot n. pr. ljudsko posojilo, delitev pridelkov itd. Zbor je potekal v razburljivem ozračju. Kreganja in zmerjanja kar ni hotelo biti konec. Posebno glasni so bili bivši veliki kmetje, ki so govorili, da nočejo skupinskega dela. Glede hektarskega pridelka žitaric so se protivil, da so ugotovile ocenjevalne komisije nerealne, da je bil pridelek desti manjši in drugo. Tako so vztrajno napeljevali vodo na svoj mlin. Zahtevali so celo, da

Mladinsko taborenje v Šmartnem na Pohorju

Veliki pohorski gozdovi so privabili prekmursko mladino učencev v gošpodarstvu na taborjenje. Lepo urejen prostor, kjer so si mladinci sami postavili šotore, je bil že od daleč viden. Na visokem drogu je plapolala zastava, ki so jo vsako jutro in vsak večer ob pozdravu dvigali in spuščali. Za dnevni red so se sami zmenili: ob 7. uri vstajanje, potem jutranja fizikultura, umivanje, urejevanje postelj in taborišča, nato zajtrk ter prosto do malce. Sledil je pohod na nekdanje postojanke naših partizanov. Obisk Črnega jezera na Pohorju je nepopisno lep. Gozdarji so mladincem odstopili splave, s katerimi so prevozili celo jezero. Tudi kopali so se. Večerni taborni ognji, ki so jih imeli skoraj vsak večer, so prinesli marsikaj zanimivega. Ob tabornem ognju so se zadržali tako dolgo, dokler jih ni trobenta in glas dežurnega spomnil, da je treba k počitku.

Mladinci so sklenili, da poidejo prihodnje leto zopet na taborjenje, saj so bili z letošnjim nad vse zadovoljni.

se naj okraj ne vtika v njihovo zadrugo, ker bodo brez njega lažje gošpodarili.

Vrhunec medsebojnega prerekanja so dosegle kričeče izjave Brumen Angele in Meško Angele, ki sta zmerjali bivše male kmetovalce in jih izizzivali, češ da jih je potrebno zmetati iz zadruga, ker jedo njihov kruh.

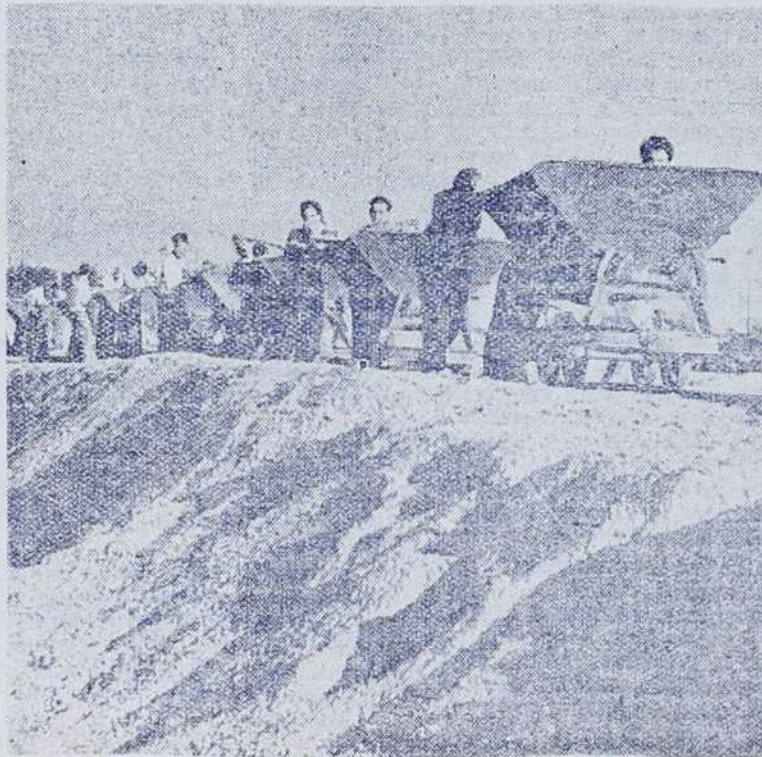
V takem ozračju je potekal zbor zadružnikov. Bivšim velikim kmetom je uspelo, da so zavrli nemoten potek občnega zbora in da se o tako važni nalogi, kot je ljudsko posojilo, niso na zboru pogovorili.

Nujno je, da zadružniki v Ključarovcih prenehajo s takim delom, ki škodi njim in vsemu zadružnemu gibanju. Predvsem je potrebno, da si zadružniki izberejo novo sposobno vodstvo zadruga, ki bo znalo odpraviti sedanje napake. Mali pošteni kmetje v zadrugi si morajo priboriti svojo pravico do dela in zaslužka v svoji zadrugi. Partijske in množične organizacije pa morajo tem zadružnikom vsekakor nuditi svojo pomoč.

sladkorja vsipale v kavo sol. Tudi Bežanova in Balaškova desetina ni sta zaostajali. To je bilo tekmovalje! 24. julija je brigada dosegla 226% norme. To je bil rezultat dvakrat udarne brigade. Še štiri dni dela na trasi je ostalo za čiščenje. Dan pred rokom smo najlepše pometli ter očistili bankino in škarpo. 28. julija smo pisali parole na terenu in pomagali sosedni brigadi, ki ni izvršila svoje naloge.

29. julij. Največji praznik na Avtocesti in predaja Avtoceste prometu. Vse mladinske brigade so bile na trasi. Okrog šeste ure je tudi naša brigada krenila na Gromačnik. Vsi smo bili enako oblečeni. Pred brigado se je vila zastava, udarniki so nesli udarniške značke, a pohvaljeni — značko Avtoceste. Dva mladince pa sta nesla transparent, kjer so bile napisane besede tov. Tita, ki jih je povedal 1945. leta:

»Naše ceste so prave kozje steze; to je zapuščenost in tekočost. Da bi postali napredna dežela, moramo zgraditi nove, moderne ceste. Najprej bomo začeli z gradnjo Avtoceste Beograd—Zagreb in na ta način povezali ne samo naši največji mesti, temveč mnoge naše kraje s cestami,

ki jo bodo križale. Avtocesto je potrebno takoj graditi in čimprej dokončati.

Te besede Maršala so uresničene. Še več njegovih misli bomo izpolnili, kajti vemo, da se on bori za naše lepše in srečnejše življenje.

Okrog četrte ure popoldne je kolona prispela do nas. Iz avtomobilov in avtobusov so nas pozdravljali inženirji, višji državni in partijski voditelji ter delegati MDB. V časopisu Borbi je pisalo, da je bilo najbolj živahno pri nas. Mladina je vzklikala Titu, Partiji, CK KPJ, LMJ, glavnemu inženirju Grmuši, komandantu štabov sekcije itd.

Živahno je bilo razpoloženje. Še večje veselje je bila za nas novica, da smo tretjič udarni in nosimo diplomu štaba sekcije na čast »Poslednjemu udaru«. Na Gromačniku je nastopil tudi pevski zbor, ki se je odlično, izkazal in prav tako tov. Vlado kot deklamator. Tudi naš šanji je boksal in dosegel prvo mesto. Brigadirke so nastopile s prostimi vajami in dosegle prav tako prvo mesto. Sijajen rezultat je bil to za našo brigado. Proti večeru je brigada z veseljem in zadovoljno krenila v logor.

Kdo je kriv, da potrošniki v Murski Soboti ne prejemaajo v redu živilskih in industrijskih nakaznic?

Ze nekaj časa ni povsem v redu delitev živilskih nakaznic MLO-ja v Murski Soboti. To vedno povedati številni potrošniki, ki z zamudo, ali pa sploh ne prejmejo živilskih nakaznic, češ, da jih je zmanjkalo. V prejšnjem mesecu je »zmanjkalo« iz nerazumljivih vzrokov 102 kom. živilskih nakaznic. Ker živilskih nakaznic niso prejeli v prvi vrsti tisti potrošniki, ki zaradi službenih dolžnosti ne morejo čakati cele ure na karte, je pomanjkanje živilskih nakaznic zbudilo upravičeno zgražanje med potrošniki.

V zadnjem članku v »Ljudskem glasu« in v »Slovenskem poročevalcu« je pisec članka pojasnil na ta način pomanjkanje živilskih nakaznic, da je za neredno poslovanje krivo Okrajno poverjenišvo za trgovino in preskrbo, konkretno tov. Gjek Vilci, ki je prisotnim uslužbenecem MLO-ja baje izjavil: »Mi kart več ne rabimo«. Krivdo OLO-ja bi naj potrdilo tudi Ministrstvo za trgovino in preskrbo, na katerega so se obrnili člani MLO-ja in OLO-ja.

S tem bi bila zadeva urejena, saj so vsi potrošniki prejeli živilske nakaznice, žal šele ob koncu meseca. Krivci bi se morali zagovarjati pred sodiščem, kar zahtevajo tudi oškodovani potrošniki, da ni tukaj zadeva nekoliko drugačna, kar je ugotovila tudi trgovinska inspekcija, ki je zadnje dni pregledala poslovanje MLO-ja v Murski Soboti. Tako so organi ugotovili, da je v preteklem mesecu KLO vabil evidenenco le nad 1.878 potrošniki in iz seznama je bilo brisanih 11 kot neupravičenih, tako, da je ostalo 1.867 potrošnikov. Vsled površne evidence pa je MLO poslal na poverjenišvo za trgovino in preskrbo naročilo za 1.751 živilskih nakaznic. Vsled napake pri seštevjanju je ostalo 102 potrošnikov brez živilskih nakaznic, kar je MLO

ugotovil šele, ko so bile nakaznice že razdeljene. Pozneje so opazili napako ter vložili reklamacijo na OLO za ostale živilske nakaznice. Ob prihodu članov MLO-ja k poverjeniku za trgovino in preskrbo jim je ta dejal, da jim naj tisti izda živilske nakaznice, ki je zagrešil napako. Jasno je, da ni mogel OLO izdati živilskih nakaznic, ko pa jih ni več imel.

Naslednje dni je odšla delegacija MLO-ja in OLO-ja na Ministrstvo za trgovino in preskrbo, kjer so ugotovili razen napak MLO-ja tudi napako pri seštevjanju industrijskih nakaznic, ki jo je zagrešila statističarka na okraju. Tako se je zmotila za 1000 industrijskih nakaznic, vsled česar je Ministrstvo za trgovino in preskrbo dostavilo 1000 industrijskih nakaznic manj. Pisec člankov nadalje ugotavlja, da OLO v Murski Soboti ni urgiral na premajhno število kart, ki so jih dobivali KLO-ji tudi pretekli mesec. Da to ne drži, so dokaz številne urgence, ki so bile poslane Ministrstvu za trgovino in preskrbo. Tukaj je treba razumeti, da ima okraj Murska Sobotla še vedno gotovo število potrošnikov, ki neupravičeno prejemaajo živilske nakaznice, vsled česar je tudi Ministrstvo za trgovino in preskrbo dodeljevalo manj, kot je izkazovala okrajna evidenca. Če bi bili KLO-ji v stanju takšne špekulante razkrinkati, ne pa jih za krivati, živilskih nakaznic ne bi primanjkovalo. Vsled enostranskega poslovanja in zaradi nedovoljne kontrole prejemaajo KLO-ji še vedno živilske nakaznice za ljudi, ki jim iste ne pripadajo. OLO je že nekaj mesecev prejemal manjše število živilskih nakaznic in zato manjkajoče število odtrgoval poedinim KLO-jem, kar velja tudi za MLO Murska Sobotla.

Vzgleden primer ZB našemu podeželju

Zveza borcev v radgonskem okraju je do sedaj mnogo pripomogla k razvoju zadružništva. Bivši borci naših slavnih partizanskih brigad so danes v zadrugah med prvimi poborniki za večje delovne uspehe, za boljše obdelovanje zemlje, za večji pridelek itd. V Velki so na pobudo članstva ZB ustanovili zadružno ekonomijo, v Tratah pa kar obdelovalno zadrugo. V teh novo ustanovljenih zadružnih gospodarstvih dajejo člani ZB svojo pomoč, da bi se čimboljše razvile in se rešile začetnih težav.

Zveza borcev daje tudi precejšen prispevek v prostovoljnih delovnih urah. Samo v »Tednu cesti« so borci navozili 170 m³ gramoza, v delovne gozdne brigade in na košnje v Kocevje je odšlo 44 članov. V prvem polletju je ZB dala preko 8600 prostovoljnih delovnih ur pri raznih de-

lih na vasi, posebno so se izkazali pri gradnji zadružnega doma.

Članj ZB sodelujejo pri ustanavljanju in utrjevanju strelskih organizacij. V Apačah, Radgoni, Podgradju in v Vidmu so ustanovili strelske družine in uredili 5 strelšč, od katerih sta že dve popolnoma gotovi.

Za spomenik padlim borcem, ki ga nameravajo zgraditi v središču okraja, so med članstvom zbrali 24.000 dinarjev. Letos so ustanovili 4 krajevne zveze v Kapeli, Črešnjevci in pri Benediktu, razširili organizacijo in jo pomnožili z novimi člani, tako da imajo sedaj v okraju 15 krajevnih zvez s 1115 člani. Najboljše organizacije ZB so v Podgorju, Radgoni, Lutvercih, Žepovcih in v Apačah, kjer je tudi kulturno-prosvetno delo živo. V Radenci so izvolili nov odbor, ki je pričel z delom in dosegel lepe uspehe. V letošnjem letu so imeli kulturne prireditve v Apačah, Stogovcih, Lutvercih in v Vidmu. Dve večji kulturni manifestaciji pa so priredili v Radgoni, kjer so sodelovale vse krajevne zveze. V planu dela za bodoče polletje imajo predvideno prireditev Partizanskega dneva s taborjenjem, ki bo združen s kulturnim festivalom.

Delo ZB pa se bo še izboljšalo, če bodo prišli za delo vsi člani okrajnega odbora Zveze borcev. Brez dvoma pa so doseženi uspehi dobra podlaga za bodoče delovne zmage naših obmejnih borcev.

— * —

V Čkagu v Sev. Ameriki so prejšnji teden odprli veliki mednarodni velesejem, na katerem razstavlja 47 držav vsega sveta. Med njimi je tudi Jugoslavija, ki vzbuja z razstavljenimi predmeti veliko pozornost.

Nekaj manj kot milijon delavcev je pretekli teden stavkalo v Italiji. Zahtevajo zvišanje plač, v čemer pa kapitalistični delodajalci ne marajo ustreči.

Mali zavezniki in sovražniki

Danes bi najbrže težko našli umnega in naprednega kmetovalca ali vinogradnika, ki bi še ne vedel, da je pri vrenju mošta nujno potrebna udeležba zelo zelo majhnih živih bitij, ki povzročajo, da se sladkor, ki je v grozdnem soku, razgradi v alkohol in piva, ki mu pravimo oglikov dvokis. Imenujemo jih kvasne glive. Tako zelo majhne so te stvarce, da jih nikakor ne moremo videti s prostim očesom; pa tudi z navadnim povečalnim steklom ne. Šele poseben aparat, ki nam tudi dvestokrat in še več poveča predmet, ki ga gledamo, mikroskop, nam jih pokaže. Prav takšne glive nam pomagajo tudi pri proizvodnji piva, kjer nam pretvarjajo v alkohol ječmenov slad in iz pivovarn jih dobivajo tudi naše gospodinjice. — Pravilo jim kratko: kvas — in z njihovo pomočjo pečemo kruh. Brez teh malh zaveznikov ne bi torej poznali ne vina, ne piva, ne kruha in še marsikaj drugega ne. S pomočjo teh malh mikrobov, za katere mnogokrat niti ne moremo odločiti ali se hranijo in množijo, lahko iz krompirja pride, lujemo spirit, lahko iz vina in sadjev dobivamo kis, pomagajo nam pri kisanju zelja in repe. Težke milijone in milijarde znaša gospodarska korist, ki jo ti organizmi dajejo ljudem iz leta v leto.

Toda ti majhni zavezniki imajo sorodnike, prav tako male kot so sami, ki nam pa nikakor niso prijetni. Prav nasprotno: ti nam povzročajo prav toliko škode kot oni koristi. Koliko gospodinj se je že izezilo nad pokvarljenimi kozarci vložnega sadja, so-

čivja, nad skisano marmelado ali kompoti ter usmratenim mesom. Skozi najmanjšo luknjico v mehurju ali pergamentu, s katerim je pokrit kozarec, skozi tako majhno, da je s prostim očesom niti še ne vidimo, se prkrate ta mala žival, potem se pa začne hitro množiti in izločati sokove, ki nam razkrajajo beljakovine, škrob, sladkor in kar je podobnih organskih snovi, ki nam služijo za hrano. Branimo se pred njimi edino na ta način, da damo v takšno konzervirano hrano dovolj sladkorja ali soli, kar jim onemogoča življenje ali pa da jih uničimo s toploto, potem ko smo kozarce ali konzerve res neprodušno zaprli. Kuhati pa je treba tako konzervo vsaj eno uro, kajti nekatere vrste in oblike te male golazni prenesejo pol ure vrele vode in kljub temu ostanejo žive.

Ze iz te silno skope slike nam je lahko postalo jasno, kako ogromnega pomena so ti mikroorganizmi v našem življenju in gospodarstvu in najbrže bo marsikaterega dobrega gospodarja ali gospodinjino zanimalo zvedeti, kaj in kako so ljudje ta mala bitja odkrili in spoznali.

Ze več kot dvatisoč let znajo ljudje pripravljati vino in ne mnogo manj časa znajo pripravljati kvasen kruh — vse to jih je naučilo izkustvo. Ne da bi pravzaprav poznali vzroke in povzročitelje vseh teh procesov, ker ni še niti sto let, kar so jih spoznali. Njih delovanje pa še niti danes n. p. vsem točno znano.

Nekako tri sto let je tega, kar je živel v nekem večjem mestu na Holandskem mož, ki je bil po poklicu pravzaprav trgovec, je pa večinoma svojega časa »zapravil« s tem, da si je brusil steklene povečevalne leče in je v tem poslu dosegel tako spretnost, kot še nihče pred njim. Ta mož, imenoval se je Leeuwenhoek, se je potem zabaval s tem, da je s svojimi dobrimi lečami opazoval vse, kar mu je prišlo pod roko. Bakterij in mikroskopskih gliv seveda ni iskal, ker sploh še ni vedel, da so na svetu, toda nekega dne je nameril svoje leče tudi na kapljico deževne, ki jo je bil prinesel z dvorišča in tedaj se je njegovim začudenim očem razgrnil nov svet: v kapljici je gomazelo in rhlavalo na stotine silno malh bitij, ki jih je bilo tisoč skupaj, dolgih komaj za milimeter. Mnogokrat je še ponovil svoj poskus, ker najprej sam svojim očem ni mogel verjeti, potem pa je svoje odkritje sporočil v London skupini znanih učenjakov. Strmeči profesorji so tako prvi zvedeli za obstoj teh malh s prostim očesom nevidnih bitij.

Po tem je minulo nekako dve sto let, ljudje so za te živalce sicer vedeli, počasi tudi odkrivali drugo za drugim nova dejstva o njihovem življenju, toda njihove škodljivosti in koristnosti še vedno niso poznali.

Šele preteklo stoletje je prineslo tudi na tem področju nova velika od-

kritja in Luis Pasteur se je imenoval ta, ki jih je napravil. Temu možu je prav tako naključje pomagalo priti na misel, da imajo te male stvarce najbrže važno vlogo v našem življenju. Potem je pa začel preizkušati in iskati. Pregledoval je dobra in pokvarjena vina, piva, kahal je tropine, jih pustil kisati in vreti in nazadnje se mu je posrečilo dokazati: kjer ni teh malh živih bitij, ni vrenja in ni alkohola, ni kisanja in kvasenja. Pokazal je ljudem in jih učil, kako je potrebno te drobne zaveznike koristno uporabljati in kako se proti njim braniti, kadar postanejo škodljivi. Pasteurju se moramo zahvaliti, da že naštetih in še mnogi drugi gospodarsko silno važni kemični procesi za nas niso več slepa igra narave, ampak jih lahko vodimo in usmerjamo tako, kakor so nam najbolj koristni — zato, ker poznamo njihove vzroke in poteke.

Toda razvoj je šel še naprej in danes imamo po vseh naprednih državah — tudi Jugoslavija je med njimi — velike kmetijske znanstvene zavode, kjer med drugim proučujejo tudi te male, toda važne činitelje prehrabene industrije in kmetijske proizvodnje, saj se je izkazalo, da je prisotnost nekaterih vrst teh mikroorganizmov v zemlji izredne važnosti za rast nekaterih rastlin. Zato je potrebno, da se vsak umni in napredni kmetovalec v okviru poglobljanja svojega strokovnega znanja seznaní tudi s temi svojimi malimi zavezniki in sovražniki. mp

O naših udarnikih je treba voditi več brige

V tovarni usnja v Ljutomeru je že od leta 1947 zaposlen kot usnjarski pomočnik tov. Lah Ciril. Vsak dan dela na najtežjem delovnem mestu v vodi in je poleg tega usposobljen delavec. Je priden in vester član delovnega kolektiva, saj vsak dan presega delovno normo od 20 do 25%. Za svoj trud in prizadevanje v delovnem kolektivu je že sedemkrat dobil naslov udarnika. S svojo družino stanuje na Cvenu pri Smodišu, ki je pa v poslednjem času zahteval Lahovo stanovanje za svojo hčerko, ki se je poročila in ima enega otroka.

Na Smodiševo zahtevo je krajevna stanovanjska komisija sporazumno z višjo stanovanjsko komisijo odredila, da se mora Lah s svojo družino takoj odseliti v Malo Nedeljo. Odločba je utemeljena s tem, da se Lahova družina zadnje čase nahaja pretežno v Mali Nedelji. Stvar pa je popolnoma drugačna. Lah bojuje na pljučih in je na bolniškem dopustu v Mali Nedelji. V času njegovega dopusta je odšla v Malo Nedeljo k sorodnikom tudi njegova družina.

Ali so člani stanovanjske komisije pomislili, kako bo mogel Lah hoditi s 13 km oddaljene Male Nedelje na delo v podjetje, posebno v zimskem času, ko zapade sneg? Podjetju v

Ljutomeru pa je Lahovo delo nujno potrebno in se ne more strinjati z izgubo postritvalnega delavca, ki bo sicer primoran zapustiti delo v obratu.

Odbornik ljudskega odbora - špekulant

V Črensovcih se je te dni razkrinkal špekulant in sovražnik delovnih kmetov, odbornik KLO Kolar Kalman. Imenovan je srednji kmet in se je pritožil zoper odločbo o oddaji žita za letošnje leto. OLO Lendava mu je pritožbo ugodno rešil in mu znižal oddajo žita za 100 kg. Ko je pa pripeljal ostalo žito v zbirališče, so odkupni organi ugotovili, da je oddal lansk; pridelek. Takoj nato so člani KLO pregledali zaloge tov. Kolarja in ugotovili precejšnje viške.

Kolar je tudi v drugih slučajih zaviral delo ljudskega odbora in mu škodoval. Spominimo se samo, da je pred kratkim odtegnil čevljarju, ki dela v čevljarški delavnici, živilsko karto za en mesec. Ta njegov postopek je moral zagovarjati pred organi kontrolne komisije. Isti Kolar se je izkazal kot škodljiv knjigovodja Krajevnih podjetij in ni niti z besedico

Na okrajni skupščini v Ljutomeru so razpravljali o demokratizaciji državne uprave

Na nedavni okrajni skupščini v Ljutomeru so delegati razpravljali o demokratizaciji in decentralizaciji organov ljudske oblasti. Obširen referat

v tem je imel predsednik tov. Verder Bogo.

Na skupščini so delegati sprejeli več važnih sklepov. Razpustili bodo okrajni knjigovodski center, v podjetjih se bodo borili za nagrajevanje delavcev po storilnosti dela, usposobili bodo odkupni aparat in KZ in ga postopoma zmanjšali za 50%, stremeli bodo za ustanavljanjem lokalnih podjetij, ki naj bi se preskrbovala s krajevnimi surovinami.

črnil, da je krojaška delavnica v Črensovcih pasivna; na to nas je morala opozoriti Narodna banka. Pasivnost delavnice je trajala več mesecev in Kolar tega na sejah KLO ni iznesel.

Za vsa dejanja bo ljudska oblast Kolarja primerno kaznovala in mu pokazala, da to ni lik odbornika ljudskega odbora.

Ogromni požari uničujejo milijone. V Firenci v Italiji je zgorelo skladišče bencina. Škoda znaša 20 milijonov lir. Na otoku Sardiniji je zgorelo preko 4000 ha gozda, vinogradov in sadovnjakov. Škoda cenijo na preko 20 milijonov lir. V Kairu je izbruhnil požar v bencinskem skladišču in uničil za pol milijona dolarjev bencina in olja. V Nagasakiju na Japonskem so zgorela skladišča neke ladjedelnice. Škoda znaša več kot 400 milijonov jenov.

Posebna anketna komisija pri OLO je pregledala dosedanje poslovanje OLO in KLO ter stavila skupščini več pomembnih predlogov. Med njimi je najvažnejši ta, da se zmanjša na OLO število uslužbencev od 163 na 124, odpuščene tovarne pa se napoti v produkcijo ali na drugo važnejšo zaposlitev.

Pred zaključkom zasedanja pa so še sprejeli odlok o ustanovitvi okrajnega podjetja za odkup rastlinskih proizvodov v Križevcih, okrajnega podjetja za odkup živine v Ljutomeru, okrajnega prevoznega podjetja s konjsko vprego v Ljutomeru in okrajnega gostinskega podjetja z restavracijo »Triglava« v Ljutomeru.

KLUB ZA KONJSKI ŠPORT V LJUTOMERU

Propozicije

ZA KONJSKE DIRKE

ki se bodo vršile

ob priliki 75-letnice konjskih dirk na Murskem polju v nedeljo, dne 10. septembra 1950 na CVENU pri Ljutomeru ob 14. uri

I. DIRKA »MINISTRSTVA ZA KMETIJSTVO LRS«

Enovprezna heat vožnja za 4- do 12-letne konje vseh krajev.

Proga: 1600 m. Temelj: 1:30.

Distančni drog: 160 m.

Prijavnina: 200 din.

Nagrade: 20.000 din (10.000, 5000, 3000, 2000, 1000).

Opomba: Ako ne bo pet prijav, se namesto temelja 1:30 vrši dirka s temeljem 1:36.

II. DIRKA »NAŠA MLADINA«

Enovprezna vožnja za dvoletne jugoslovanske konje kasaškega porekla.

Proga: 1600 m.

Popusti: majden 20 m, konji, ki še niso dirkali, 20 m.

Dodatki: za vsakega 3000 din 20 m.

Nagrade: 12.000 din (6000, 3000, 2000, 1000).

Prijavnina: 150 din.

III. DIRKA: 2. HEAT

IV. DIRKA: »DELOVNO LJUDSTVO«

Handicap. Temelj 1:40.

Enovprezna vožnja za triletno jugoslovanske konje.

Proga: 2000 m.

Prijavnina: 150 din.

Nagrade: 16.000 din (8000, 4000, 2500, 1500).

V. DIRKA: 3. HEAT

VI. DIRKA: »PARTIZAN«

Ravna galoprska dirka za konje okraja Ljutomer in Murska Sobota brez izenačenja teže.

Proga: 1600 m.

Nagrade: 10.000 din (5000, 2500, 1500, 1000).

Prijavnina: 150 din.

VII. DIRKA: »MURSKO POLJE«

Jubilarni handicap za seniorje nad 50 let starosti iz okraja Ljutomer in Gor. Radgona. Enovprezna vožnja za 3- do 12-letne jugoslovanske konje.

Proga: 2000 m. Temelj: 1:40.

Popusti: vozačem nad 60 let starih 20 m, nad 70 let 40 m.

Prijavnina: 200 din.

Nagrade: 16.000 din (8000, 4000, 2500, 1500).

VIII. DIRKA »JUGOSLOVANSKE ARMADE«

Ravna galoprska dirka za konje pripadnikov JA in NM, klubov za konjski šport ter privatnih lastnikov v FLRJ.

Obtežitev: 3-letni konji 68 kg, 4-letni 70 kg, 5-letni 72 kg.

Proga: 2000 m.

Prijavnina: 150 din.

Nagrade: 10.000 din (5000, 2500, 1500, 1000).

Opomba: Vse stroške, razen prevoznih za konje, nosi oz. plača jahač sam.

IX. DIRKA »OKRAJA LJUTOMER«

Tolažilni handicap. Temelj: 1:50.

Enovprezna vožnja za 3- do 12-letne konje vseh krajev, ki so ta dan

dirkali, a niso zmagali.

Proga: 2000 m.

Prijavnina: 150 din.

Nagrade: 16.000 din (8000, 4000, 2500, 1500).

X. DIRKA »OBDELOVALNE ZADRUGE«

Dvovprezna dirka za 2- do 12-letne konje vseh krajev.

Proga: 2600 m.

Temelj: 1:55.

Dodatki: za polne gume 20 m, za pnevmatiko 40 m in za vsako zmago v dvovpregi v letu 1950 20 m posebnega dodatka. Pri dvovprežni dirki morajo imeti vozovi 4 sedeže.

Prijavnina: za vsakega konja 100 din.

Nagrade: 20.000 din (10.000, 5000, 3000, 2000).

SPOMINSKA DIRKA JOŽKA RAJHA

Enovprezna vožnja za 4- do 12-letne konje kasaške reje vseh krajev.

Proga: 2000 m.

Temelj: 1:36.

Nagrade: 18.000 din (9000, 4000, 3000, 2000).

Opomba: V slučaju, da se I. dirka heat 1:30 vrši, se vozi še zgoraj omenjena dirka, v nasprotnem slučaju pa se ta vožnja izspreni v heat vožnjo 1:36 in progo 1600 m ter z nagradami pod I. dirko.

Dirke se vršijo po kasaških pravilih.

Na sporedu bo revija okrašenih vozov državnih posestev iz Ljutomerskega in okoliških okrajev ter kmečko-obdelovalnih zadrug s tekmovanjem v okrasitvi in opremi vozov in konjev. Že dan preje bo razstava in premo-vanje konj.

Prijave sprejema tov. blagajnik Rajh Mirko, Ljutomer, Ormoška cesta, do vključno 1. sept. t. l. Poznejše prijave se zaradi tiskanja sporedov ne bodo upoštevale. S prijavo se mora istočasno plačati prijavnina. Vozačem in jahačem, ki niso dobili nagrade, krije klub samo prevozne stroške proti predložitvi tovrstnih listov — drugih stroškov klub ne plača.

Klub si pridržuje pravico v smislu pravilnikov dirke tudi po prijavnem zaključku odpovedati ali prekiniti ter spremeniti propozicije in nagrade.

Tajnik: V. POREKAR

Predsednik: G. JAKELJ

Z našo mrežo smo ujeli vse resnične, a vesele

Kdo bi jih izkupil?

Kdo bi jih kupil? Bilo je pač tako. Zaradi slabe organizacije prodajaln KZ-jev lendavskega okraja se je prostirala pred teboj prazna izložba.

»Blaga še ni,« si dobil odgovor. Malo si zaklel in odšel. Tako si skrajšal sebi pot domov in se v mislih tolažil, »da enkrat bo le vsega dovolj.«

In blago je prišlo. Danes je že v prodajalnah.

Toda! Oh! Kaj!

»Cene ni!« dobiš odgovor, ko vprašaš po tem ali onem predmetu, ki ga rabiš sam ali tvoja boljša polovica. Seveda močnejše zakolneš, kot prvič, ko še ni bilo blaga.

V Filovcih imaš n. pr. že mesec dni galanterijsko in »suho robo«, pa cene ni. Ni je pri poslovođkinji, pa tudi ne pri OZKZ-ju, pri katerem je poslovođkinja urgirala.

Nek dolnjelendavski; združnik, drugače miren in pošten človek, je dejal: »Vzel bi najraje komad »suhe robe« in bi vso pot (iz Ljubljane do Dolnje Lendave) nekoga pošteno mlatil. Mogoče bi tedaj z blagom prihajale tudi cene v Filovce.«

Na juriš! Naprej za koruzno moko!

»V rep! Juriš na pekarne! Daj meni! Kručički, daj meni!«

Tako je bilo v začetku avgusta, ko še v Dolnji Lendavi niso imeli koruzne moke. Siromašen pek se je znojil, pekel, delal za tri, toda navala ni mogel zmanjšati. Marsikateri prašič se je prepričal, da lendavski peki pečejo dober kruh, ker so lastniki živilskih nakaznic dvigali dnevno kar po tri hlebčke. Seveda so živilske nakaznice zato tu, da se jih porabi in se jih spremeni v kruh. No, nato se je širila novica, da se bo dobila moka in sicer krušna namesto koruzne... toda ne, ponovno so preložili za prihodnjic.

Juriš na peka! juriš na kruh! juriš v rep! Skratka, želimo spremeniti koruzno moko v kruh.

Pa moka je prišla in neverni Tomaži so dobili dolge nosove. Mogoče se spametujejo. Seveda si tega marsikateri prašič ne želi. Ali veste, zakaj ne? Zato, ker za gospodarja ima rajiš neumnega lastnika krušnih kart, kot pa pametnega, ki je končno le dvignil svoj delež moke za julij.

Čudo v Gradišču

Pravijo, da ni več čudežev na svetu, toda prav težko se me o tem prepriča, zlasti po zadnjih dogodkih v Gradišču.

No, pa poslušajte, kaj se je zgodilo!

»Vsak dan je kopanja, to je svinjsko korito do vrha napolnjeno z žitom,« se toži Kos Ana, posestnica II. skupine iz Gradišča 63, »da moje svinje vsega nasipanega žita ne pojedjo. To delajo najbrž »božni« (slabi) sosede,« bruhne revica Ana v jok. Poklicati je morala živinozdravnika, da je rešil svinje crkavanja vsled preobilne požrešnosti. Ne more pa vloviti teh »božnjakov«, ki to delajo.

Zaupno vam povem, da ne verjamem, da bi bili sosede tako »božni« (slabi) s svojim odnosom do Ane, in da bi svinjam nasipavali žita.

Tudi KLO v Gradišču ne verjame

v čudeže. On trdi nasprotno, da še Ana ni izpolnila svoje obveznosti. Neki član KLO je celo izjavil, da bo čudežev takrat konec, ko bo KLO v Gradišču nudil toliko pomoči Ani za izpolnitev njene obveznosti do delovnega ljudstva, kar je v interesu Ane in njenih svinj. Ker se še to ni zgodilo, še vedno verjamem v čudeže.

Žalostna znamenja kulturne prireditve

Kdor se je v ponedeljek, 14. t. m. peljal z vlakom iz Ormoža proti Ljutomeru, je lahko opazil okoli zadruženega doma v Ivanjkovcih grozno razdejano. Polomljene in razmetane mize, a klopi so ležale vse povprek in vines pa različni ostanki desk, zavrnjenih steklenic itd. Nad vsem tem razdejanjem, ki je enako dejanju nemških vojakov iz okupacije, so žalostno na enem tečaju visela polomljena vrata dvorane in s svojim škripanjem nihanjem naznanjala mimoidečim in vozečim potnikom junaška dejanja udeležencev veseljačenja.

»Aha,« je ugotovil eden izmed potnikov v vlakcu, »včeraj je bila tukaj kulturna prireditev!«

Mi pa se vprašujemo, kdaj se bodo nehale take »kulturne prireditve«?

Kmetijski svelovalec

Zatrmo razplod poljske miši!

Poljska miš je splošno znani sovražnik in škodljivec naših polja, ki se zelo naglo množi in dela ogromno škode žitaricam, krompirju in drugim poljskim pridelkom.

Samica poljske miši, ki je prezimila, se prične že v mesecu aprilu ploditi in ima nato v vsakih 3 teden po 5—10 mladičev. Mladiči so že v starosti dveh mesecev spolno zreli za novo oplojevanje. Miš živi od ena in pol leta do 2 let. Iz tega se vidi, kako naglo se lahko razmnože, posebno če je za nje ugodno vreme. Ugaja jim kratka, mila, suha zima in zgodnja pomlad. Če je zapovrstjo več takih let, postane mišja nadloga zelo nevarna. Povodenj in dolgotrajno deževje ji mnogo uniči, posebno v težki zemlji in ob razsajanju kužnih bolezni.

V lanskem letu se je pojavilo mnogo miši in ki so prizadale občutno škodo na ozimlinah. Mila zima, rana pomlad in suho poletje je bilo ugodno za njihovo razmnoževanje tako, da je računati zopet z nastopom te mišje nadloge. Trenutno je opaziti miši predvsem na deteljiščih, kjer imajo dobro zatočišče. Po končani setvi se ponovno presele na ozimino. Ako pogledamo kako staro deteljišče, vidimo, da je od miši vso preluknjano.

Lan se je prav dobro obneslo zatiranje miši s polaganjem zastrupljenih žitnih zrn. Uspehi so bili vidni. Tudi letos bo potrebno pričeti s to akcijo, ko so še miši na starih deteljiščih. Najprej se naj vse obstoječe luknje zamaši in prihodnjega dne se naj v novo odprte luknje polaga zastrupljena zrna. Uspeh ne bo izostal.

KLO-ji, vaški poverjeniki kmetijstva in kmetovalci, zasledujte razvoj mišje zaloge in javite razplod te škodljive golazni. Poverjeništvu za kmetijstvo OLO-ja, da se o pravem času izda ukrepe v zatiranje.

FIZKULTURA

Lepa in zaslužena zmaga soboških plavalcev

Plavanje

Sobota : Prešeren (Radovljica) 74:56

Waterpolo

Sobota : Prešeren (Radovljica) 11:4

V nedeljo popoldne je bil v M. Soboti pred 800 gledalci prijateljski dvoboj v plavanju in waterpolu med domačo Soboto in Prešernom iz Radovljice. Dvoboj se je končal nepričakovano z visoko zmago Sobote. Rezultati so bili sledeči:

1. 200 metrov prosto moški finale: 1. Srakar Tomaž (Prešeren) 2,47, 2. Ahac Boris (Prešeren), 3. Ščuka Cveto (Sobota), 4. Voroša Franc (Sobota).

2. 100 metrov prosto ženske finale: 1. Cerne Stanka (Prešeren) 1,46,5, 2. Zagore Magda (Prešeren), 3. Kolk Alenka (Sobota), 4. Rengeo Vera (ni nastopila).

3. 100 metrov prsno moški finale: 1. Muster Nikola (Sobota), 1,29,3, 2. Horvat Stojan (Prešeren), 3. Muster Saša (Sobota), 4. Šarec Aleš (Prešeren).

4. 100 metrov prsno ženske: 1. Prešeren Milika (Prešeren) 1,42,5, 2. Horvat Vida (Prešeren), 3. Jezovšek Marija (Sobota), 4. Sraka Štefka (Sobota).

5. 100 metrov hrbtno moški finale: 1. Koltaj Pavel (Sobota) 1,29,7, 2. Meglič Franc (Sobota), 3. Srakar Tomaž (Prešeren), 4. Pogačnik Rudi (Prešeren).

6. 100 metrov ženske finale: 1. Korpnik Marta (Sobota) 1,50,2, 2. Hostnik Greta (Sobota), 3. Mali Jelena (Prešeren), 4. Cerer Lenka (Prešeren).

7. 100 metrov crawl moški finale: 1. Muster Miki (Sobota) 1,17, 2. Ahac Boris (Prešeren), 3. Kramberger Jože (Sobota), 4. Jane Milan (Prešeren).

8. Štafeta 4 krat 66 m prosto ženske: 1. Prešeren 4,24,2, 2. Sobota.

9. Štafeta 3 krat 100 metrov mešano moški finale: 1. Sobota 4,20,7, 2. Prešeren.

10. Štafeta tri krat 66 metrov mešano ženske finale: 1. Sobota 3,18,8, 2. Prešeren.

11. Štafeta štiri krat 66 metrov prosto moški finale: 1. Sobota 3,14,9, 2. Prešeren.

12. Plavalni dvoboj: Skupno Sobota 74 točk, Prešeren 56 točk. Moštvo Sobote je premagalo brez posebne težave v waterpolu »Prešerna« z 11:4.

Pri Soboti so se posebno odlikovali plavalci Muster Saša, Muster Nikolaj in Koltaj, a pri ženskah Korpnik Marta in Jezovšek. Organizacija tekmovanja je bila vzorna.

GOSTOVANJE AVSTRIJSKIH NOGOMETASEV V MURSKI SOBOTI

V soboto 19. in v nedeljo 20. avgusta je gostovalo v M. Soboti nogometno moštvo SC Herthe iz Graza in odigralo dve tekmi z domačim moštvom SNK Sobota. Obe tekmi je domače moštvo odločilo v svojo korist.

Sobota : Hertha 6:2

V soboto popoldne je bila odigrana prva tekma, na kateri je domače moštvo doseglo prvo zmago. V prvem polčasu je bilo domače moštvo nadmočno in doseglo v tem polčasu 4 gole.

V drugem delu je bila igra enakovredna in je uspelo doseči gostom dva gola. Za domače moštvo so bili

uspešni Zelko 5 in Vertarič 1 gol. Igro je vodil zelo dobro Jančič iz Maribora pred 1500 gledalci.

Sobota : Hertha 5:1

V nedeljo je bilo drugo srečanje med Hertho in domačo Soboto in to pred 2500 gledalci.

Začetek igre je pripadal domačemu moštvi, ki je že v 5 minuti doseglo po Norčiču vodstvo. Zelko je 4 minute za tem poslal žogo neubranljivo ponovno v mrežo. Domače moštvo je vztrajno napadalo in je v 31. minuti Zelko ponovno zatresel mrežo nasprotnika. Po lepi kombinaciji Zelko, Vertarič, Kulcar je slednji iz bližine dosegel četrti gol za svoje moštvo.

V drugem polčasu je domače moštvo zaradi nesporazuma nasprotnikove obrambe doseglo po Zelku že v prvi minuti peti gol. V peti minuti je vratar lepo ubranil enajstmetrovko. Gostje so v tem polčasu začeli z boljšo igro, vendar napadalna vrsta ni znala realizirati svoje moči. V 31. minuti so gostje iz enajstmetrovke dosegli časten gol. Do konca igre je bila igra enakovredna, vendar neodločni napadalni vrsti nista znali izkoristiti prilik za dosego gola.

Enajststotica Herthe je igrala tehnično sicer dobro, vendar neučinkovito. Napadalna vrsta ni znala povezati svoje vrste in kot taka ni predstavljala posebne ovire za domačo obrambo, ki je svojo nalogo dobro izvršila.

Domače moštvo je zaigralo dobro, posebno v prvem polčasu. Najbolj so se odlikovali Norčič Aki, Zelko in Klajnšček.

Po zadnjih uspehih domačega moštva je upati, da bo moštvo doseglo lepše uspehe v drugem delu Slovenskega prvenstva kot v pomladanskem.

Sodil je Kukanja z manjšimi napakami.

— * —

Na reki Cetini v Dalmaciji grade nove obrambne nasipe, ki bodo za varovali Sinjsko polje pred poplavam. Na ta način bodo pridobili 3600 ha rodovitne zemlje.

Obvestilo!

Obveščamo vse dijake, da začno izpiti dne 2. septembra. Naknadno vpisovanje bo 8. septembra in otvoritvena šolska svečanost 9. septembra.

Podrobnejši podatki so na razglasni deski.

Ravnateljstvo gimnazije Murska Sobota

MESTNI KINO V MURSKI SOBOTI

predvaja od 25. do 27. avgusta jugoslovanski film

»JEZERO«

in od 29. avgusta do 3. septembra ameriški film

»ALI BABA IN 40 RAZBOJNIKOV«

Predstave so ob delavnikih vsak dan ob 20. uri; ob nedeljah ob 15, 17.30 in 20. uri.

OBVESTILO!

Naše bralce obveščamo, da smo se začasno preselili iz Kolodvorske ul. (iz vile dr. Brandieura) na okrajni komite KPS, Štefan Kovača ulica (prej Valljeva vila).

Uredništvo in uprava Ljudski glas